

oud broek.nl

DECEMBER 2016

- *Als je katholiek was...*
- *Kees en Marja Oud, kostersechtpaar*
- *Van weeshuis naar bejaardenhuis*

Op de voorpagina:
Marja en Kees Oud voor de kosterij.

COLOFON

Het bestuur van Vereniging Oud Broek in Waterland:

Naam	Positie	E-mail	Telefoon
Jaap Wortel	Voorzitter	j.j.wortel@hetnet.nl	020-4031216
Atsie Drijver	Secretaris, Collectie	atsiedrijver@zonnet.nl	020-4031201
Jan Maars	Projecten, Rondleidingen	j.maars@planet.nl	020-4031118 06-53923773
Hillie Honingh	Penningmeester	hilliehoningh12@gmail.com	020-4031567
Jan Hoetmer	Bestuurslid Beschermd Dorpsgezicht	sanjan65@hetnet.nl	020-4031614

Medewerkers: Studio Hans Mulder, Hanneke de Wit, Nico Merkelijn (fotograaf), Aagje Bruijn, Speed-O-Print (drukkerij), Petra Steenkamer.

Correspondentieadres: Vereniging Oud Broek in Waterland, Buitenweeren 17,
1151 BE Broek in Waterland

E-mail: info@oudbroek.nl • <http://www.oudbroek.nl> • Rabobank: NL44RABO 0310 7021 94

Lidmaatschap: Binnen postcode 1151 € 12,50, buiten € 15,00. Aanmelden via de website.

ISSN: 2211-8675

Annemiek: 'Ik zie me nog als vierjarige met mijn zusje Marianne naar de tramhalte lopen'

Was je katholiek, dan ging je naar school in Monnickendam

Hij moet een jaar of tien zijn geweest, toen zijn moeder bedacht dat het leuk was als hij op voetbal ging. "Dus ik naar SDOB in Broek in Waterland," vertelt Pé Tessel. "Het viel tegen. Je komt in een team jongens terecht, die de hele week samen op school zitten. Ik zat op school in Monnickendam, nou, dan voel je je een buitenbeentje."

Broek in Waterland heeft een openbare lagere school. Geschikt voor alle gezindten zou je zeggen, maar zo was dat vroeger niet. Was je katholiek, dan stuurde je je kind naar een katholieke school verderop. Zo gingen de vijf kinderen-Tessel eerst naar de bewaarschool en daarna naar de lagere school in Monnickendam.

We spreken Piet (Pé) Tessel (57) thuis aan de Kloosterdijk in Monnickendam. Zijn zusjes Annemiek (68) en Toos (64) zijn ook aangesproken. "Ik zie me nog als vierjarige aan de hand van mijn een jaar oudere zusje Marianne naar de halte lopen voor de tram naar Monnickendam, naar de bewaarschool," zegt Annemiek.

Ze woonden aan de Broekermeerdijk 6, helemaal aan het begin bij het Schouw. Vóór 1990 hoorde deze 'even kant' van de dijk tot aan de Kruisweg bij Landsmeer. De stolpboerderij van opa en oma stond naast hun huis, maar om de burens verderop te kunnen zien, had je een verrekijker nodig. "We woonden in een leegte," zegt Toos.

De katholieke bewaarschool in 1956/57

Ze hoorden bij de Nicolaas- en Antoniusparochie; op zondag gingen ze naar de kerk aan het Noordeinde. Toos: "Na de mis stonden de mensen nog zeker een half uur met elkaar te praten. Daarna gingen wij koffie drinken bij ouwe opoe, mijn overgrootmoeder die tegenover de kerk woonde."

"We hadden thuis geen buurkinderen om mee te spelen," vertelt Annemiek. "Maar het leuke was, dat ik 's zondags na de kerk altijd afsprak met twee vriendinnen, Riet uit Overleek, en Lia uit de Belmermeer. Om en om logeerden we bij elkaar en dan gingen we 's maandags samen naar school. Die vriendinnen heb ik nog."

"Klopt, zo ging het bij mij ook, mijn vriendinnen van toen, Greet en Nel, zie ik nog steeds," zegt Toos. "Kinderen die niet van een boerderij kwamen, speelden trouwens graag bij ons. Schommelen, springen in het hooi, buiten spelen." Annemiek: "In de zomer logeerden veel neefjes en nichtjes uit de stad bij ons."

De bewaarschool en de lagere school, genoemd naar Sint Joseph, stonden achter de kerk. Ernaast had je het klooster van de ursulinen; een non was schoolhoofd. Vaak zaten katholieke kinderen destijds op aparte jongens- en meisjescholen, maar de Josephschool was gemengd.

"Rond het middaguur gingen de Monnickendammers naar huis, de kinderen van buiten vanzelfsprekend niet," vertelt Pé. "Wij bleven over, aten ons meegebrachte brood op school en vormden zo een aparte groep. Die zag elkaar 's zondags dan weer in de kerk. De kinderen kwamen overal vandaan: Overleek, de Purmer, de Belmermeer, Zuiderwoude...".

Schoolbusje

In 1956 verdween de tram uit Waterland; de kinderen namen nu de Nacobus. Pé: "We hadden een speciaal busportemonnetje met muntjes." Annemiek: "Het was altijd: opschieten, de bus komt zo. Op een keer

Stamkaart en de knipkaart voor de bus

De plechtige communie in de Nicolaas- en Antoniuskerk begin jaren zestig. Links van het midden Annemiek Tessel.

waren we te laat, maar de Nacobus stond rustig te wachten. Dat hadden we te danken aan onze juf Runderkamp, die uit Amsterdam kwam en ook in de bus zat."

Pé: "Later werden we met een schoolbusje, de hortsik, thuis opgehaald en dan weer uitgevent. De hortsik moest langs alle kinderen, dus hij reed verschrikkelijk om. Vanaf de tweede klas had ik daar genoeg van en ben ik met de fiets gegaan."

Annemiek herinnert zich nog een mooi verhaal. "Als kind hadden we nooit veel kleren, dus liep Pé nogal eens rond in dezelfde geruite bloes. Op een gegeven moment kwam, toen die bloes weer aan de waslijn hing, een klasgenoot langsfietsen. Hé, nou weet ik waar jij woont, zei hij de volgende dag tegen Pé. Hij had de bloes herkend."

Van het Schouw naar Monnickendam, iedere schooldag. 'Broeker' hebben de kinderen-Tessel zich nooit gevoeld. Als er ijs lag, gingen ze in Monnickendam schaatsen. "Het mooie Havenrak lieten we links liggen," zegt Pé.

Pé Tessel heeft het boerenbedrijf van zijn ouders, groot- en overgrootouders voortgezet aan de overkant van de N 247, op de plek waar nu de firma Evenboer zit. Annemiek woont in Wijde Wormer, Toos in Purmerend. Zus Marianne en broer Nico zijn inmiddels overleden. Dat ingewikkelde gedoe van hier wonen en zeven kilometer verderop naar school gaan, heeft Pé zijn twee zonen willen besparen. De jongens gingen gewoon in Broek in Waterland naar school. Zijn leven lang heeft Pé nooit naaste burens gehad, maar dat gaat veranderen. Hij heeft een huis gekocht aan de Corn. Roelestraat, dat hij na een verbouwing in het nieuwe jaar betreft. "Ja," zegt hij, "ik vind Broek in Waterland geweldig."

'Achteraf vraag je je af waar het allemaal goed voor was'

Naar de bewaarschool ging hij bij juffrouw Tromp aan de Laan, maar toen hij zes was moest Dirk Broeder naar de christelijke school in Monnickendam. Met de tram, later met de bus en de fiets. "Achteraf vraag je je af waar het allemaal goed voor was, maar destijds vond je het heel gewoon. Je wist niet beter."

Als kind woonde Dirk Broeder (67) aan de Galgouw in een Nederlands hervormd gezin. "Naar de christelijke school in Monnickendam gingen ook gereformeerden," zegt hij. Omdat hij zijn best niet deed, stuurden zijn ouders Dirk halfweg de vijfde klas naar Zunderdorp. Hij was niet erg geconcentreerd, vertelt hij: "Ik had mijn hoofd er niet zo bij."

"Zunderdorp was dichterbij, fijn, maar te moeten veranderen, was toch vervelend. Het was een kleine school; klas vier, vijf en zes zaten in één lokaal. Voordelen waren er ook. Zo werd je in Zunderdorp met een bus opgehaald om te gaan schoolzwemmen."

De nadelen? "Op voetbal merkte je wel dat de kinderen die in Broek naar school gingen andere verhalen hadden. Onze vakanties vielen ook niet altijd samen met die van de kinderen hier." De zaterdag en de woensdagmiddag, dat was ook een punt. "Hier in Broek hadden de kinderen op woensdagmiddag vrij, op zaterdag was ik vrij. Kon ik op mijn vrije dag niet met mijn vriendje Evert, onze buurling, spelen."

De ouders van Jan van Eck (65), Nederlands hervormd, lieten hun vier kinderen in Broek in Waterland schoolgaan. "Dat vonden ze voor ons sociale leven, voor het omgaan met vriendjes en vriendinnetjes, prettiger," zegt Jan. "Ze kwamen uit een strenge gemeente, Kockengen in Utrecht, dus werd er weleens verbaasd gereageerd als mensen hoorden dat wij naar een openbare school gingen."

"Voor mijn ouders was het voldoende dat hier in Broek op school een uur in de week catechisatie werd gegeven. Voor de rest zouden ze ons zelf bijspijkeren. Dan was er ook nog de zondagschool, waar onderwijzer Kees de Gier mooie bijbelverhalen vertelde. Hij deed het geweldig, het was een feest erheen te gaan."

Simon Gentenaar (68), Nederlands hervormd, ging net als uiteindelijk Dirk Broeder naar de school met de bijbel in Zunderdorp, samen met veel andere kinderen die net al hij aan de Broekermeerdijk woonden. "Lopend of achterop een fiets en als je zelf wat ouder was, nam jij op jouw beurt een kleintje achterop jouw fiets."

Omdat veel buurtgenootjes dezelfde tocht maakten, viel het niet op. "Maar beetje onzin was het eigenlijk wel, want onze ouders waren helemaal niet zo kerkelijk." Van de zeven kinderen-Gentenaar gingen er zes naar school in Zunderdorp. Simon: "Mijn jongste zus, een nakomertje, mocht naar school in Broek in Waterland. Dat was midden jaren zestig; mijn ouders dachten toen wat moderner."

De zoektocht van Aagje Bruijn

Collectie Oud Broek in Waterland

Object : 1581

Titel : Leesteinde, Broek in Waterland

Vervaardiger : Lambertus Franciscus Edema van der Tuuk

Datering : 1906

Beschrijving : Beeld in voorgevel van het Wees- en Armerhuis (Diaconiehuus, Jeugherberg) Leesteinde 12 in Broek in Waterland door Lambertus Franciscus Edema van der Tuuk (Noordwoldse, 30 april 1872 - Hillegenberg, 24 augustus 1942) was een Nederlandse beeldhouwer en docent. De foto is gemaakt door Gemeentelijk bureau monumentenzorg Amsterdam. Hij was een zoon van dr. Hendrik Edema van der Tuuk (1839-1914) en Ida Helena Junius (1848-1919). Hij studeerde aan de Kunstnijverheidsschool Quellinus Amsterdam, waar hij les kreeg van Bert van Hove. Hij kreeg een beurs, waarmee hij zijn opleiding kon vervolgen aan de Koninklijke Academie in Brussel. Van Brussel ging hij naar Parijs om te studeren aan de 'Ecole des Arts decoratifs'. In 1904 werd hij benoemd tot leraar aan de Academie van Beeldende Kunsten en Technische wetenschappen in Rotterdam. Leerlingen van hem waren onder meer Cor van Kesteren en Bernard Richters.

Jeugherberg Het Broeker Huis van 1953 - 1978, het beeld is in 1953 vervangen door een dakkapel. Dit is de laatste foto van het ornament gemaakt voor Havenrak 1 en daarna is het beeld spoorloos verdwenen.

Uit Schultemakers Pummerender Courant, 6 mei 1906:
Broek in Waterland. Alhier is ter symbolische versiering van het Diaconie-Weeshuis aangevoerd een ornament, voornamelijk een vrouwelijke figuur in zijlende houding, met den rechterarm rustende op twee bolleten, geflankeerd door een brandende fakkel en met den linkerarm uitgestrekt boven een paar kruiken. Het geheel is in zandsteen uitgevoerd door een jong beeldhouwer, den heer E. v.d. Tuuk.

Uit de Goedkoopse Pummerender Courant, 6 mei 1906.
Broek in Waterland. Het nieuwe ornament voor het Diaconie-weeshuis, levans voor een gedeelte ingericht voor lehuus voor ouden van dagen, is gearriveerd. Het thans aanwezige schied zal verdwijnen en dit beeld aan den voorgevel vertzigen. De versiering is een symbolische voorstelling. Het is geheel vervaardigd uit zandsteen door den heer E. van der Tuuk. Het kolossale werk heeft gewicht van 900 KG.

Trefwoord object : Documentair Object

Trefwoord voorstelling : Foto

Materiaal : Papier

Afmetingen : 17 x 13 cm

Kijk op bovenstaande afbeelding voor een 100% weergave

Snuffelen in oude kranten

Oudbroek.nl drukt geregeld stukjes uit oude kranten af, die gaan over ons dorp. Aagje Bruijn heeft ze digitaal gevonden in de Koninklijke Bibliotheek en het Waterlands Archief. We vragen Aagje hoe de zoektocht in zijn werk gaat.

Hoe ben je op het idee gekomen in oude kranten te gaan snuffelen?

"Eigenlijk gewoon uit nieuwsgierigheid. Toen de Koninklijke Bibliotheek jaren geleden krantenartikelen op het internet ging zetten, dacht ik: laat ik eens kijken. Ik kijk ook op het net van het Waterlands Archief."

Uit welk jaar dateert het eerste bericht?

"Uit 1721, over de verkoop van een café in Broek. Ik zoek op 'Broek Waterland', jaar na jaar. Toen ik begon stonden er drieduizend artikelen met betrekking tot Broek in Waterland op het net, nu zijn het er al ruim dertigduizend."

Waar ben je nu?

"In 1906, vandaar dat je veel stukjes uit dat jaar tegenkomt in oudbroek.nl. Ik kom opmerkelijke gebeurtenissen tegen, ik heb bijvoorbeeld nooit geweten dat heel veel koningen, keizers en tsaren Broek in Waterland bezochten. Emma, Wilhelmina, Napoleon, maar ook de koningen van Beieren, Wittenburg en Polen."

Zijn er schrijfstijlen die je herkent?

"Willem van Engelenburg heeft veel artikelen geschreven, genuanceerd, in een mooie stijl. Hij besteedt aandacht aan sociale aspecten. Hij verwijt de gemeenteraad bijvoorbeeld dat deze

niet meer onderwijzers benoemt, terwijl de ene helft van de schooljeugd alleen 's morgens, en de andere helft alleen 's middags les krijgt."

Wat doe je met de stukken die je vindt, behalve dat je sommige ervan naar oudbroek.nl stuurt?

"Van de tien-, twaalfduizend artikelen die ik heb gezien, heb ik een kwart tot een derde, vierduizend artikelen, naar Sytze Boschma gestuurd. Hij zet ze op www.oudbroek.nl; ze worden heel veel gelezen."

Is de eeuw waarin je nu zit interessant?

"Ja, mijn beide grootouders kwamen uit Broek, mijn vader en moeder, die in 1913-1914 zijn geboren, ook. Ik kom dus steeds meer namen tegen, die ik nog ken uit mijn jeugd."

Je blijft nieuwgierig?

"Zeker. De krantenartikelen helpen Atsie Drijver bij het dateren van de grote hoeveelheid foto's die Vereniging Oud Broek in Waterland bezit. Neem bijvoorbeeld een bericht dat de houten beschoeiing van het Havenrak in 1906 is vervangen door beton. Atsie dateert foto's met houten beschoeiing dan vóór 1906. Ook de watersnood van 1916 is een ijkpunt; toen verdwenen namelijk veel bomen aan het Havenrak."

Jullie zijn een soort detectives?

"Misschien wel. Zo hadden we een foto van een prachtig beeld dat op Het Broeker Huis heeft gestaan. We wisten er verder niets van, maar uit een krantenbericht blijkt dat het in 1906 werd geplaatst. Toen het huis een jeugdherberg werd, is het weggehaald." (Zie foto en tekst boven dit interview)

Wel en wee van een paar krasse oudjes

Den 19en Juli zullen K. Smit en zijne echtgenoot M. de Ruyter, wonende te Broek in Waterland, het zeldzame feest kunnen vieren 70 jaren gehuwd te zijn. De man is alsdan 92 jaar oud en zijne vrouw 88 ½. Van hun 8 kinderen zijn er nog 3 in leven, terwijl het aantal kleinkinderen 26 en achterkleinkinderen 55 bedraagt. De man ziet, hoewel het gaan hem bezwaarlijk wordt, nog tamelijk krachtig uit, terwijl zijn vrouw zoodanig haar gezichtsvermogen heeft verloren, dat alleen plotseling ontsteken van licht nog door haar bespeurd wordt. Het denkvermogen is van beide oudjes nog uitstekend, vooral van de vrouw.

Nieuwe Tilburgsche Courant, 18 juli 1905

Foto's te koop

Broek in Waterland. Bij den heer J.W. de Wit, winkelier alhier, zijn ansichtkaarten verkrijgbaar, waarop het krasse paartje K. Smit en echtgenoot. Deze oudjes vierden kort geleden hun 70 jarige echtvereniging.

*Schuitmakers Purmerender Courant,
6 augustus 1905*

En ten slotte:

Overleden Klaas Smit oud 92 jaar, echtgenoot van Maritje de Ruijter

*Goedkope Purmerender Courant,
13 januari 1906*

Kees en Marja Oud, bijna een halve eeuw koster van de Broeker Kerk

Marja en Kees Oud voor de kosterij. (Foto Nico Merkelijn)

'We maakten heel veel moois mee, maar ook veel droevigs'

Koster worden, was dat niet iets voor hem? De vraag werd aan Kees Oud gesteld door een kennis, koster Stolle van de Nederlands Hervormde Kerk in Broek in Waterland. Hij, Stolle, wilde stoppen, want hij kon het niet vinden met de nieuwe predikant, dominee Jan Hiensch. Ja, waarom niet? had Kees gedacht.

Het was 1968. Kees en zijn vrouw Marja Pretorius waren 21. Ze woonden met hun eenjarig dochtertje Sandra in bij de ouders van Marja in Tuindorp- Oostzaan. Kees legde de nodige bezoekjes af bij hoogplaatste kerkleden, werd goed bevonden, en het jonge gezin verhuisde naar de kosterij die geplakt zit tegen de kerk.

Aan het werk in de kerk, 1999. Foto Cees de Gooijer

De kosterij had zo haar gebreken. Kees: "In de huiskamer lagen drie vloeren over elkaar, in de kruipruimte was een afvoer van loden pijpen, de elektrische bedrading was slecht. Van twee hokjes beneden hebben we een kamer met open keuken gemaakt. Op de muren zat behang op jute, de schakelaars waren van bakeliet. Ja, tegenwoordig zeg je: wat leuk eigenlijk."

Toch, ze hebben zeventien jaar met veel plezier in de kosterij gewoond. Marja: "Onze zoon Marco is er 1971 geboren. Sandra, die toen drie jaar was, mocht de kerkklokken luiden." Toen kerk, toren en bijgebouwen eind jaren tachtig grondig werden gerestaureerd, verhuisde het gezin naar de Buitenweeren. Daar spreken we Marja en Kees.

Zeker, dominee Hiensch, die in de pastorie (nu bed & breakfast) woonde, was veeleisend, zegt Kees. "Zijn fietsband plakken, een pen lospeuteren die ergens tussen was geraakt. Op een keer zat ik in een boom om takken weg te halen, toen Marja boos naar buiten kwam." Marja: "Dat ging te ver, we hadden twee kleine kinderen. Stel je voor dat Kees iets zou overkomen..."

Nu moeten we even een paar puntjes op i zetten, want eigenlijk was Marja kosteres en Kees de hulpkoster. Dat was zo geregeld, omdat Kees een vaste baan had bij de PTT en de vergoeding van vijfhonderd gulden per jaar beter op Marja's naam kon worden uitbetaald. Marja en Kees waren dus 'kostersechtpaar'.

Kees deed alles wat een koster hoort te doen, Marja 'deed' van april tot september de toeristen. "De kerk was open, maar als iemand binnenging, ging in de kosterij een belletje over. Dan moest ik erheen om het een en ander te vertellen en kaarten, lepeltjes en kop-en-schotels te verkopen. Na de restauratie hebben Marion Spaans en Atsie Drijver dat werk voortgezet met onder andere de verkoop van boeken."

"Het was toen erg druk met toeristen," vertelt Marja. "Kees van El zat met zijn klompenmakerij aan Keerengouw, Jan Dekker verkocht antiek aan het Kerkplein, Bruigom aan het Havenrak ook en dan waren er de kaasboerderij van Teun Bruijn en die van Wiedemeijer. Twee keer per dag kwam de Blue Lady, de vreemdelingenboot, aan op de Erven."

Kerstboom halen in Eefde aan de IJssel, 1987

De kerk was er in bouwkundig opzicht slecht aan toe. Kees vertelt dat zeven boomstammen de boel moesten stutten. "De gemeente had bedreigd: of jullie zetten stutpalen neer, of we doen de deur dicht. Delen van de balken die in de muren zaten, waren verrot, de ramen kletterden en klepperden. Dan kwam dorpschilder Piet Ent op zaterdag met een aardappelmessje en een glassnijder om de raampjes te vervangen."

"Kees is handig, wat hij zelf kon, zoals het repareren van stukken muur, deed hij zelf," zegt Marja. Kees: "Was het onverantwoord dat een klusser het deed, dan haalde ik er de vakman bij." Toen er na de grote restauratie van 1987-1989 ruimte kwam voor buitenkerkelijke activiteiten, heeft Kees van alles gemaakt zoals een buffet, watertoevoer, een spoelbak. Hij trok elektrische bedrading door: de jeu de boulers 's maandags op het Kerkplein krijgen weleens een kroketje.

Kroonluchters

Een keer per jaar moesten de koperen kroonluchters worden gepoetst; samenwerking was geboden. Kees: "Dan zat een hele ploeg om de kachel, inclusief Marja die voor koffie en speculaasjes zorgde. Wijkzuster Crouse kwam, de vader van Jan van Eck, mevrouw De Gier-Ligthart, de familie Franke, meneer en mevrouw Van de Pauw..."

Van de bijgebouwen werd druk gebruik gemaakt. Marja: "In de leerkamer oefende de EHBO -zorgde ik vanzelfsprekend dat die schoon was en dat er koffie kwam. De Vrouwenbond. De Babelende Breisters; daar zat ik zelf ook bij. Dan waren er de schoolmeisjes voor de handwerkles van Martha, die nu nog altijd aan het Kerkplein woont."

Voorafgaand aan de zondagsdienst en de jeugddienst zorgde Kees dat beide oliekachels brandden. "Er was altijd wel wat aan de hand met die kachels, dat om ingrijpen vroeg." Deed Kees ook de collectes? "Nee, dat deden de kerkvoogden. Een schaal voor de diaconie, een voor de kerkvoogdij en een voor de restauratie van de kerk."

Kees werkte intussen bij drukkerij Henkes Senefelder. In ploegendienst - dus kon hij overdag langs de huizen van kerkleden die de hoofdelijke omslag niet hadden betaald. Hij zag er aanvankelijk als een berg tegenop, maar het bleek een gezellig karwei. "Overall werd ik binnengehaald en dan kwamen de verhalen los."

"Klaas de Ruitert vertelde verhalen, die ik het jaar ervoor ook al had gehoord. Dan hoopte ik dat hij zou zeggen: daar ligt het geld, want het geld lag vaak op een tafeltje klaar. Het lag er niet en och, dan zette ik toch maar een kruisje achter zijn naam op de lijst wanbetalers."

Als kostersechtpaar was je nooit klaar, altijd kon de telefoon gaan, altijd waren er verzoekjes, vragen. Marja: "Je moest paraat zijn, ook als je een verjaardag had." Kees: "Dan was de afspraak dat een orkestje twee uur na de zondagsdienst zou komen, maar nee, stond de violist met zijn

kist meteen na de dienst al voor de deur. Dus bleef ik maar in de kerk." Marja: "En ik weer met een broodje en een gebakken eitje naar Kees toe."

Ze hebben heel wat salades gemaakt, broodjes gesmeerd, koffie gezet rond optredens van het Broekerkoor, het Baarns Mannenkoor en andere koren, rond kerstcondertent. Kees: "Willem Drijver kwam met: ik heb wat bij me voor bij de koffie." Marja: "Ome Jan Oudhuis die van Mar- ken kwam, bracht makreel mee. De nazit na optredens duurde vaak tot in de kleine uurtjes."

Trouwerijen, uitvaarten, het gereed maken van de rouwkamer, condoleances. De rommel- markt, het terras tijdens de Broeker Feestweek. Marja is de afgelopen 25 jaar geweldig gehol- pen door dorpsgenotes Ineke Nooy en Gré Meyer. "Altijd als er wat moest gebeuren, stonden zij klaar. Gré zei laatst nog: toch jammer dat dat voorbij is."

Kees wil ook nog een verhaal kwijt over een heel bijzondere hulp, Wim Verwey. "Toen ik net was begonnen als koster, zag ik een onbekende bij het gemeentehuis en later bij de kerk- ingang staan. Je mag wel binnenkomen, zei ik. Hij woonde op het Kerkplein en hij was weg van het slagwerk in de toren. Ik heb hem de sleutel van de kerktoren gegeven, zodat hij me kon helpen. Later, toen Wim 'beschermd' ging wonen in Volendam, bleef hij trouw op zondag hierheen fietsen."

Ze hebben veel moois meegemaakt. Kees: "Dat mensen na een begrafenis met een bloemetje komen omdat alles zo mooi is verlopen. Dan denk je: daar doe ik het voor." En veel droevigs. "Dat een kind overlijdt, dat jongelui doodgaan, is verschrikkelijk. We hadden een prachtige bruiloft van een helikopterpiloot. Twee weken na de trouwerij verongelukte hij. Het bruids- boeket van zijn vrouw lag op de kist."

Dit jaar hebben Marja en Kees een punt gezet achter hun kostersbestaan. Afscheid nemen wilden ze niet: Kees is nu koster van dienst, Marja blijft bijspringen en samen adviseren ze Marieke en Wouter Jesse, die de niet-kerkelijke activiteiten organiseren. Kees: "Koster-zijn was je leven." Marja: "Maar we missen het niet. Het is goed zo."

HdW

Hete kolen

Broek in Waterland. Zondagmorgen j.l. had gedurende de godsdienstoefening in de Neder- lands Herv. Kerk een incident plaats. Een zeer

bejaard man (S. van Sijp) zakte plotseling ineen. Dadelijk aanwezige geneeskundige constateerde een flauwte, waarschijnlijk veroorzaakt doordat kolen in verschillende stoven niet voldoende waren doorgeloeid. Zouden bevoegde personen hierop geen oogje kunnen houden? Het is niet de eerste maal, dat iets dergelijks gebeurt.

Schuitemakers Purmerender Courant, 11 februari 1906

Atsie Drijver weet te melden: *Voor een door kooltjes verwarmde stoof betaalde men destijds een dubbeltje. Een jaarabonnement kostte een gulden.*

HISTORISCHE VERENIGING OUD BROEK IN WATERLAND

Filmpjes op de website

Op maandag 19 oktober 2015 heeft Willem Vos, markante Broeker en bouwmeester van de Batavia, in de Broeker Kerk een film vertoond en een lezing gehouden over zijn levenswerk. Nu op de website www.oudbroek.nl een compilatie van deze avond.

De Soos bracht in 1987 een bezoek aan de Bataviawerf: Anton de Boer maakte een film. Deze film en de film "Een uit de hand gelopen jongensdroom" van Roel Oostra zijn te vinden onder objectnummer #1663.

De historische Vereniging Oud Broek in Waterland bestaat 50 jaar. Dit werd gevierd met het cabaret "De jongens van Dirk Nooij" en de uitgave van "Het Broekerboek" tijdens een feestelijke middag in de Broeker Kerk op 13 juni 2015. Te zien is een compilatie van de film die Tatia Englebert heeft gemaakt.

Er staan nog meer films op de website. Ga naar www.oudbroek.nl en klik op collectie (even geduld), tik dan in de lange balk film in. U krijgt allerlei objecten met afspeelbare films te zien.

Uitstapje

Jan Maars (vast en zeker geholpen door Hanneke) had in de nazomer een prachtig uit- stapje georganiseerd voor de leden van Vereniging Oud Broek in Waterland. We werden rondgeleid door de boeiende stad Leiden en bezochten vervolgens Den Haag. Ook de pauze-stops waren uitstekend verzorgd. Dank je wel Jan!

Kropgezwel

Broek in Waterland. Als eene bijzonderheid vermelden we dat een der kippen van den heer H. Duin, welke alle voedsel weigerde, door hem persoonlijk is geopereerd van een kropgezwel, dat het respectabele gewicht had van een pond. Na de operatie werd de opening weder dichtgenaaid. Dat de patiënte radicaal is genezen, blijkt uit het feit, dat hare eetlust in dubbele mate is teruggekeerd en de leeke- behandeling oogenschijnlijk geene nadelige gevolgen heeft achtergelaten.

Schuitemakers Purmerender Courant, 13 mei 1906

Van Diaconie - Weeshuis tot verpleeghuis voor ouden van dagen

'Bejaarden als figuranten'

In 1905 en 1906 houdt de krant nauwkeurig bij hoe de plannen om van het Diaconie-Weeshuis (aan het Leeteinde, nu het Broeker Huis) een verpleeghuis voor ouden van dagen te maken, worden uitgevoerd.

Op 28 juni 1905 meldt Schuitemakers Purmerender Courant dat het gebouw hiertoe 'eenigszins' zal worden gerestaureerd.' Het voornemen is zeker een prachtig idee, dat ook algemeen wordt toegejuicht'.

Twee maanden later 'vordert het plan, ontworpen door den heer L. de Oude, om de rechter-vleugel in te richten voor behoeftige ouden van dagen, zeer goed'. Dan volgt een wanhopige zoektocht naar een 'vader en moeder' voor de oudjes. In december krijgt de krantenlezer te horen dat 'M. Visser en echtgenoot, benoemd als vader en moeder, als zoodanig hebben bedankt. Thans worden door heeren bestuurders van voormelde inrichting sollicitanten van buiten opgeroepen voor deze betrekking, maar op... veel betere condities'.

De schrijver van het krantenartikel is verontwaardigd. Waarom, vraagt hij zich af, 'moesten Broeker gegadigden met veel geringer condities genoegen nemen? Met welk recht behandelt men bejaarde mensen als figuranten? En welk rechtvaardig mensch veroordeelt deze handelwijze niet? Wordt het niet hoog tijd dat meer serieuze mannen daar zitting krijgen?

Eind februari 1906 wordt gemeld dat het 'veelbesproken nieuw opgerichte mannen- en vrouwenhuis den 1sten Maart wordt geopend. Binnenkort is Broek dus een attractie rijker'. Tezelfdertijd wordt 'uit goeden bron vernomen' dat de echtelieden Riethorst, benoemd vader en moeder van het oude mannen- en vrouwenhuis alhier, Donderdag a.s. hunne betrekking zullen aanvaarden. Vrijdag 2 Maart wordt de inrichting geopend'. En, niet onbelangrijk: er zijn ook ouden van dagen gevonden. Op 2 maart hebben 'een echtpaar en 2 vrouwen daar vrijwillig intrek genomen. De oudjes komen onder de zorgen van H. Riethorst en echtgenoot'.

OUD NIEUWS

25 jaar brievenaarder

Broek in Waterland. Zondag j.l. herdacht de heer J. van Zanen Kzn. den dag, waarop hij vóór 25 jaren werd benoemd tot brievenaarder alhier. Vele bewijzen van belangstelling vielen hem dien dag ten deel, terwijl velen hem persoonlijk kwamen gelukwenschen. Van de post- en hulpboden ontving hij vier keurige schilderijen en een inktstel en namens bijna alle ingezetenen werden hem door de dames G. Rems en S. Swart en den heer W. van Engelenburg fraaie cadeaux overhandigd. Aan den avond van dien dag bracht een fanfarecorps den jubilaris ene serenade. Den trouwen, nauwgezetten en ijverigen ambtenaar genoot veel belangstelling.

*Goedkoop Purmerender Courant,
4 april 1906*

Zeldzame vangst 1

Broek in Waterland. De gebroeders Boot, visschers te Uitdam, vingen Zaterdag j.l. in de Zuiderzee een zalm van 23 pond. Dat deze zeldzaam is, bewijst het feit, dat de zalm een rivierisch is en zich in zoet water ophoudt.

*Goedkoop Purmerender Courant,
18 april 1906*

Zeldzame vangst 2

Broek in Waterland. De visscher J. de Vries alhier ving deze week in zijn fuiken een steenkarp. Deze visch komt in de waterlandsche wateren nagenoeg niet voor, zoodat de vangst zeer zeldzaam is.

*Goedkoop Purmerender Courant,
17 juni 1906*

Sneeuwkllokjes 1

Broek in Waterland. Nauwelijks hebben de sneeuwkllokjes hun kopjes boven den grond gestoken, of van heinde en verre komen opkopers, om deze bloempjes te exporteren. Tot welk doel zij gebezigd worden, is ons nog steeds niet bekend, wel weten we, dat er naar verhouding hooge prijzen voor worden betaald.

*Schuitemakers Purmerender Courant,
28 februari 1906*

Sneeuwkllokjes 2

Broek in Waterland. Maandagnacht is door enige onbekenden zeer ergerlijk huisgehouden in den bloementuin van de Wed. de Vries. Een groot aantal sneeuwkllokjes, naar schatting ongeveer vier zakken vol, zijn gestolen. Door het omwoelen van den tuin hebben de andere planten veel geleden. Van de daders geen spoor. De politie doet onderzoek, doch de gegevens voor ontdekking zijn gering.

*Goedkoop Purmerender Courant,
8 april 1906*

Privaten en slaapsteden

Broek in Waterland. Door B. en W. zal in den loop dezer week in deze gemeente schouw worden gehouden, in verband met de nieuwe Woningwet. Speciaal zal worden gelet op de stookplaatsen, schoorsteenen, privaten, regenbakken en slaapsteden.

*Schuitemakers Purmerender Courant,
7 juni 1905*

***Vereniging Oud Broek in Waterland
wenst alle medewerkers en leden
gezellige kerstdagen en een
opbouwend en gezond 2017!***

